



בש"פ 1853/16 - ואיל מוטלק נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 1853/16

כבוד השופט י' דנציגר
ואיל מוטלק

לפני:
המבקש:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי
מרכז-לוד מיום 3.3.2016 בעמ"י 4768-03-16 שניתנה
על ידי כבוד השופטת ד' מרשק מרום

עו"ד ניר דוד

בשם המבקש:

עו"ד לינור בן אוליאל

בשם המשיבה:

החלטה

לפני בקשה למתן רשות לערור על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (השופטת ד' מרשק מרום, עמ"י 4768-03-16), אשר דחה ערר שהוגש על החלטתו של בית משפט השלום בראשון לציון (השופט ע' מיכלס, מ"י 57318-01-16).

רקע

1. ביום 31.12.2015 נעצר המבקש בחשד לרצח רעייתו ומעצרו הוארך מעת לעת. בחלוף 30 ימי מעצר, ובטרם

עמוד 1



הגשת כתב אישום, הוארך מעצרו של המבקש ארבע פעמים באישור המשנה לפרקליט המדינה, כנדרש לפי סעיף 17(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים). ההחלטה בדבר הארכת המעצר הרביעית והאחרונה, ניתנה על ידי בית משפט השלום בראשון לציון ביום 2.3.2016. ביום 3.3.2016 דחה בית המשפט המחוזי מרכז-לוד ערר שהגיש המבקש כלפיה, אשר התמקד, בעיקרו וכפי שיפורט להלן, בפגמים שנפלו לטענת המבקש בבקשות להארכת המעצר שהגישה המשיבה, בין היתר בשל אי התאמתן להנחית היועץ המשפטי לממשלה שבנדון.

מכאן בקשת הרשות לערור שלפני.

תמצית טענות הצדדים

2. טענות המבקש - באמצעות בא כוחו עו"ד ניר דוד - מתמקדות בשלושה עניינים עיקריים. ראשית, כי אישור המשנה לפרקליט המדינה אינו עומד בתנאים המנויים בהנחית היועץ המשפטי לממשלה מס' 4.3000 (19.12.2002) בדבר "הארכת מעצר מעל שלושים ימים" (להלן: ההנחיה). המבקש טוען כי על פי ההנחיה על הגורם המאשר - ובעניינו, המשנה לפרקליט המדינה - להיפגש לפני מתן אישורו להגשת בקשה להארכת מעצר מעבר ל-30 ימים, עם הגורמים המפורטים בסעיף 4 להנחיה. כלשון ההנחיה: "היועם" שישמע את הבקשה בהשתתפות החוקרים הבקיאיים בתיק וכן נציג פרקליטות המדינה". לטענת המבקש, פגישה מעין זו לא התקיימה עובר להגשת הבקשה הנוכחית להארכת מעצרו. שנית, כי לא התקיים דיון הולם בקרב רשויות החקירה והתביעה בשאלה האם יש מקום לחשוף לעיני המבקש חומרי חקירה אגב הגשת הבקשה להארכת המעצר, בהתאם להוראות נוספות הקיימות בהנחיה. שלישית, כי לא היה מקום להאריך את מעצרו ב-14 ימים, אלא בפחות מכך. זאת, כיוון שהמבקש מצוי במעצר ימים זמן רב, וכן כי מדובר בהארכת המעצר הרביעית מעבר ל-30 ימים.

3. המשיבה סבורה כי דין בקשת הרשות לערור להידחות. ביחס לטענתו הראשונה של המבקש, טוענת המשיבה כי אישור המשנה לפרקליט המדינה ניתן כדין ועל פי ההנחיה. זאת, כיוון שמההנחיה לא עולה כי על הגורם המאשר לקיים פגישה עם הגורמים דן בכל פעם שניתן אישורו לבקש את הארכת המעצר מעבר ל-30 ימים, אלא רק בפעם הראשונה שבה המדינה מעוניינת להגיש בקשה כאמור. במקרה דנן, המשיבה מדגישה כי אכן התקיימה פגישה כאמור טרם הגשת הבקשה הראשונה בעניינו של המבקש. לעניין טענתו השנייה של המבקש, מגיבה המשיבה כי בנסיבות העניין, כאשר המבקש חשוד ברצח אשתו ובוחר לאורך כל תקופת מעצרו לשמור על זכות השתיקה, אין מקום לחשוף בפניו חומרי חקירה, באופן שעלול לפגוע בניהול החקירה. לבסוף, לעניין טענתו השלישית של המבקש בעניין פרק הזמן שבו הוארך מעצרו, מציינת המשיבה את דברי בית משפט השלום בדבר מורכבות החקירה ופעולות החקירה הרבות הנדרשות במסגרתה, וסומכת ידה עליהם.

דיון והכרעה

4. לאחר שעיינתי בבקשה ובתגובה לבקשה, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות.

5. כידוע, בקשת רשות לערור ב"גלגול שלישי" - כמו בעניינו, העוסק ב"מעצר ימים" - תינתן רק כאשר היא מעלה



שאלה משפטית עקרונית החורגת מעניינו הפרטי של המבקש [ראו, למשל: בש"פ 3449/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (16.5.2013)], או כאשר מתקיימות נסיבות חריגות ומיוחדות המצדיקות זאת, כגון פגיעה לא מידתית בזכויותיו של נאשם או מתן משקל לא ראוי לשלום הציבור וביטחון [ראו, למשל: בש"פ 2974/15 אשכנזי נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (20.5.2015)].

6. הבקשה שלפני אינה מעוררת שאלה עקרונית החורגת מעניינו של המבקש, כאשר הטענות העולות בה מופנות, בעיקרו של דבר, ליישומה של ההנחיה על נסיבות המקרה הפרטניות. הבקשה אינה מעוררת שאלה הלכתית חדשה הטעונה ליבון או הבהרה, כאשר גם השאלות שהיא מעוררת לכאורה ביחס למעמדה נורמטיבי של ההנחיה וההשלכות האפשריות של פגמים שנפלו בה, נדונו זה מכבר בבית משפט זה [ראו: בש"פ 4282/15 עמוס נ' מדינת ישראל, פסקאות 9-11 (22.06.2015), (להלן: עניין עמוס)]. בנוסף, לא התרשמתי כי הבקשה מגלה פגיעה בלתי מוצדקת במבקש או נסיבות מיוחדות אחרות המצדיקות מתן רשות לערור.

7. למעלה מן הצורך אעיר, כי אף אם הייתי מניח שהבקשה מעוררת שאלה עקרונית, למשל בכל הנוגע לפרשנות סעיף 4 להנחיה – דהיינו, בשאלה אם הגורם המאשר נדרש להיפגש עם יתר הגורמים לפני הגשת הבקשה הראשונה להארכת מעצר בלבד, או לפני כל אחת מבקשות הארכת המעצר – נדמה כי היה מקום לדחות את טענות המבקש לגופן. בעניין עמוס נקבע, כי מטרתו של סעיף 17(ב) לחוק המעצרים תואם את הרצון לאזן בין צורכי מערכת החקירה הפלילית והליך המשפט הפלילי, לבין הזכות לחירות אישית של החשוד-הנחקר. עוד נקבע, כי התניית הגשת הבקשה להארכת מעצר באישורו של היועץ המשפטי לממשלה או נציג מטעמו, נדרשת לצורך מניעה של שימוש יתר שלא לצורך בסמכות זו [ראו: גבריאלי הלוי תורת הדיון הפלילי כרך ב 240 (2011)]. עיקרה של הוראה זו היא אמנם יצירת מנגנון ביקורת פנימי למערכת אכיפת החוק, בנוסף לביקורת החיצונית שמועברת על ידי בית המשפט. באור זה יש לקרוא גם את הנחית היועמ"ש. ואולם, נדמה כי הפרשנות שהציעה המשיבה להנחיה, על פיה די בפגישה אחת של הגורם המאשר עם הגורמים הרלבנטיים – רק לפני הפעם הראשונה שבה המדינה מעוניינת להגיש בקשה להארכת מעצר – יש בה כדי להגשים מטרה זו. לא סביר יהיה לדרוש פגישה בפועל בכל פעם שמבקשת המשטרה להגיש בקשה להארכת מעצר מעבר ל-30 ימים. זאת בפרט, כאשר לטענת המשיבה, לקראת מתן אישור להגשת בקשות נוספות להארכת מעצר מעבר ל-30 ימים בעניינו של המבקש, עדכנו נציגי המשטרה את הגורמים הרלבנטיים, אף בלי שהתקיימו בפועל פגישות נוספות. יוער, כפי שצוין גם בית המשפט המחוזי, כי אף אם הייתי מגיע למסקנה אחרת וקובע כי נפל פגם בהתנהלות המשיבה, לא היה בכך בהכרח כדי להוביל לשחרורו של המבקש ממעצר, בשים לב למיוחס לו. לבסוף אעיר בקצרה, כי גם יתר הקביעות בהחלטת בית המשפט המחוזי מקובלות עלי, ובכך מסקנתי היא כי דין הבקשה להידחות.

8. סוף דבר – אני דוחה אפוא את בקשת הרשות לערור.

ניתנה היום, ל' באדר א' התשע"ו (10.3.2016).

ש ו פ ט


